ଏସ୍.ପି. ବୈଥିୟାନାଥନ
ବନାମ
କେ. ଶନମୁଗନାଥନ୍

ମାର୍ଚ୍ଚ 1, 1994

[ଏ.ଏମ୍. ଅହମଦି ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଅପରାଧିକ ଆଇନ - ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ –ମକଦ୍ଦମା -ମାଡ଼ ମାରିବା ଏବଂ ନିର୍ଯାତନା ଅଭିଯୋଗ - ତାମିଲନାଡୁ ଜିଲ୍ଲା ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ, 1859 ର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଅଭିଯୋଜନକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା -ଧାରା 53 ର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସେ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ - ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ପିଟିବା ଏବଂ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେବା ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ତାମିଲନାଡୁ ଜିଲ୍ଲା ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ, 1859:ଧାରା 53 -ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ -ମକଦ୍ଦମା - ସୀମାବନ୍ଧନ -ନିର୍ଣ୍ଣୟ ହେଲା, ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହେବାରେ ଏକ ମାମଲା ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏକ ଦେଶୀ ମଦ ଦୋକାନର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀ, ପୋଲିସ ବିଭାଗର ଉପରିସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା, ଯିଏ ସେହି ଅଞ୍ଚଳର ଅତିରିକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକ, ନିଷେଧ ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ଥିଲେ, ଅବୈଧ ପାତନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗସୂତ୍ର ରଖୁଥିଲେ । ଏହା ଜାଣିବା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ଡକାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ନିଷେଧ ଏବଂ ଅବକାରୀ କକ୍ଷକୁ ନେଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଆହୁରି ନିର୍ଯାତନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି । ଏହି ଘଟଣାକୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବରିଷ୍ଠମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରୟାସ ବ୍ୟର୍ଥ ହେବା ପରେ, ସେ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 307, 323, 341, 342, 363, 364 ଏବଂ 506 (2) ଅଧୀନରେ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମନ ଜାରି କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସି.ଆର୍.ପି.ସି. ର ଧାରା 482 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆବେଦନରେ ଆପତ୍ତି କରିଥିଲେ ।

ତାମିଲନାଡୁ ଜିଲ୍ଲା ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ, **1859** ର ଧାରା **53** ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଛି ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ସମନ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ଆଦେଶକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ: **1.1.**ତାମିଲନାଡୁ ଜିଲ୍ଲା ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ, **1859** ର ଧାରା **53** ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଭିଯୋଗକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାରେ ଏକ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ ।

1.2. ଅଧିନିୟମର ଧାରା **53** ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ଏକ ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣାପଡେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁ ଅନୁଯାୟୀ ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

1.3. ଧାରା **53** ର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦେଖାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସେ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ 'ଅନୁଯାୟୀ' କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା 'ଅଧୀନରେ' କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ମଧ୍ୟରେ ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ନହୁଏ, ତେବେ ଧାରା **53**ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆକର୍ଷିତ ହେବ ନାହିଁ ।

1.4. ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ ଆରୋପ ହୋଇଛି ଯେ ସମ୍ଭବତଃ ଅବୈଧ ପାତନର ଆରୋପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତଲବ ଜାରି କରାଯାଇ ଡକାଯାଇଥିବାବେଳେ, ଉତ୍ତରଦାତା ଏହାକୁ କେବଳ ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାହାନା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ତାଙ୍କୁ 'ମାମୂଲ' (ଅବୈଧ ପାରିତୋଷିକ) ଟଙ୍କା ଦେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାରୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିବା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ରାଗ ଥିଲା ତେଣୁ ସେ ତାଙ୍କ କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର କରି ତଲବ ଜାରି କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଯାତନା ଦେଇଥିଲେ । ସେ ତାଙ୍କୁ ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା **341, 342, 362, 364, 506 (II** ଭାଗ**)** ଏବଂ **307** ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ କରିଥିବା ଉପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା **53** ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରେ ନାହିଁ ।

1.5. କେବଳ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ତଲବ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଡକାଯାଇଥିବାରୁ, ତଲବ ପାଳନ କରି ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିବା ଏବଂ ନିର୍ଯାତନା

ଦେବାର ଆଚରଣ ତଲବ ଜାରି କରିବାର ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ପିଟିବା ଏବଂ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେବା ପାଇଁ ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅଧିନିୟମ, ସଂହିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର କୌଣସି ଅଂଶ ଏହା ନଥିଲା । କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଯାତନା ଦେଉଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଥିଲା । କିମ୍ବା ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଆକସ୍ମିକ ଥିଲା କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଗ୍ରଗତିରେ ଥିଲା ।

ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ୍. ଭେନୁଗୋପାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ, **[1964] 3 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 742, ଏହା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।**

ମୌଲୁଦ୍ ଅହମ୍ମଦ ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, **[1963] Suppl. 2 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 38 ଏବଂ** *ଅଜେବ୍ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଯୋଗିନ୍ଦର ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* **ଏ.ଆଇ.ଆର୍. (1968) ଏସ୍.ସି. 1422 ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 156/1994 ।

Crl. M.P. ସଂଖ୍ୟା 6529/1987ରେ ମାଡ୍ରାସ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 13.12.90 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ କେ. ସ୍ୱାମୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଏନ୍. ନଟରାଜନ, ଭି. ବାଲଚନ୍ଦ୍ରନ ଏବଂ ଭି. କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅହମଦିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ବିଶେଷ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସମସ୍ତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସମୟରେ ଅତିରିକ୍ତ ଆରକ୍ଷୀ ଅଧୀକ୍ଷକ, ନିଷେଧ ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ସାଲେମ ଥିଲେ । ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀ ସେବାଥାପୁରମରେ ତାଙ୍କ ମାମୁଁଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ଦେଶୀ ମଦ ଦୋକାନର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିଲେ । ସେହି ଅଞ୍ଚଳରେ ଅବୈଧ ପାତନ କାରଣରୁ ଉକ୍ତ ଦେଶୀ ମଦ ଦୋକାନରେ ବିକ୍ରି ତୀବ୍ର ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ ସେ ଅବୈଧ ପାତନ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତି କର୍ଣ୍ଣପାତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ

ସହଯୋଗ ଯୋଗୁଁ ଅବୈଧ ପାତନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ସର୍ବଦା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀ, ଅବୈଧ ପାତନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ଏବଂ ଜାଣିଶୁଣି ସହଯୋଗ ବିଷୟରେ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଅଭିଯୋଗ ଏବଂ ଦୁର୍ନୀତିର ଅଭିଯୋଗ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ରାଗିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଦ୍ୱେଷ ରଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ଉତ୍ତରଦାତା ମାର୍ଚ୍ଚ 20, 1985 ରେ ରାତି ପ୍ରାୟ 8 ଟା 30 ରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ଡକାଇ ତାଙ୍କୁ ଗୁରୁତର ଭାବରେ ପିଟିଥିଲେ ଏବଂ ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଜିପ୍ ରେ ନିଷେଧ ଏବଂ ଅବକାରୀ ପ୍ରକୋଷ୍ଠକୁ ନେଇଥିଲେ ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ ଆହୁରି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ଜୀବିତ ଖସି ପଳାଇ ଯାଇଥିଲେ । ତା'ପରେ ସେ ଉତ୍ତରଦାତାର ବରିଷ୍ଠମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା ଖରାପ ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ଲେଖିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଲାଭ ହୋଇନଥିଲା । ଏହାପରେ ସେ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ସଂହିତାର ଧାରା 341, 342, 323, 363, 364, 506, ଭାଗ II ଏବଂ 307 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ କରି ଅଦାଲତରେ ଅପରାଧିକ ଅଭିଯୋଗ ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ସାଲେମର ବିଦ୍ୱାନ ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟିକ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ଆଦେଶିକା ଜାରି କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଉତ୍ତରଦାତା ତିନୋଟି ଆଧାରରେ ଜାରି ହୋଇଥିବା ଆଦେଶିକାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଫୌଜଦାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା (ସଂହିତା) ର ଧାରା 482 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, ଯଥା:

(1) ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିବାରେ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ବିଦ୍ୱାନ ସିଜେଏମ ଅଭିଯୋଗକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ;

(2) ସଂହିତାର ଧାରା 197 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁରି ଅଭାବରୁ ଅଭିଯୋଗ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା; ଏବଂ

(3) ଟି.ଏନ୍. ଜିଲ୍ଲା ପୋଲିସ୍ ଅଧିନିୟମ, 1869 (ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ' କୁହାଯାଏ)ର ଧାରା 53 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ମକଦ୍ଦମା ତମାଦି ହୋଇଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରଥମ ଏବଂ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ତୃତୀୟ ଯୁକ୍ତିକୁ ବଜାୟ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଯେଉଁ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆଦେଶିକା ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ତାହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦେଇଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ତୃତୀୟ ଯୁକ୍ତି ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସଠିକତାକୁ ଆମକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"କାର୍ଯ୍ୟର ସମୟ ସୀମା -

> ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଅଣାଯାଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା, ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଘଟିବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ନୁହେଁ ......"

ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଏକ ସରଳ ପଠନରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ଯେ 'ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ' କରାଯାଇଥିବା ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ମାମଲା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଘଟିଥିବାର ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଅନ୍ୟଥା ନୁହେଁ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ନିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ତେଣୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି: (i) ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଛି କି?କିମ୍ବା (ii) ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି କି? ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମାନ୍ୟବର ଏକକ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ (1978) XXII ଏମ୍.ଏଲ୍.ଜେ. ରିପୋର୍ଟ 412 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ:

> "...... ଯେହେତୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଗର ଅପରାଧ ସମ୍ପର୍କରେ ସୀମାବନ୍ଧନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ନାହିଁ, ଯାହା Crl.P.C ର ଧାରା 468 ପରି ନୁହେଁ, ଯାହା ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ସେଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକାର ନିର୍ବିଶେଷରେ ମକଦ୍ଦମା ମାମଲାରେ ସୀମାବନ୍ଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ତେଣୁ Crl.P.C ର ଧାରା 468 ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିବାବେଳେ Crl.P.C ର ଧାରା 468 ସାଧାରଣତଃ ଅପରାଧୀମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ତେଣୁ, ଏହି ଦୁଇଟି ଧାରା ସମାନ କ୍ଷେତ୍ର କିମ୍ବା ପରିସରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ପରସ୍ପର ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ପକାଏ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, Crl.P.C ର ଧାରା 468 ରେ ପ୍ରଣୀତ ସାଧାରଣ ଆଇନ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ।

ଉପରୋକ୍ତ ଯୁକ୍ତିରେ ଏହା ଅଭିଯୋଗକୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ସଂହିତାର ଧାରା 468 ରେ ରହିଥିବା ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ

ବିସ୍ତାର କରିବ ବୋଲି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରିନଥିଲେ ଯେ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅଧିନିୟମ 53 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆକର୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ । ଏହା ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା, ଏହା ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ମକଦ୍ଦମା ସମୟ-ବାଧିତ ଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଅପରାଧର ନିବାରଣ ଏବଂ ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ ଏହାକୁ ଏକ ଅଧିକ ଦକ୍ଷ ମାଧ୍ୟମ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମଗ୍ର ମାଡ୍ରାସ ପ୍ରେସିଡେନ୍ସୀରେ ପୋଲିସ ବାହିନୀର ଉନ୍ନତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଧାରା 6 ଅନୁଯାୟୀ, ବିଦ୍ୟମାନ ପୋଲିସ-କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଅଦ୍ୟାବଧି ଥିବା ସମସ୍ତ କ୍ଷମତା ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତ ପୋଲିସ-କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ନଥିଲା । ଧାରା 21 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସର୍ବଦା କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଥିବା ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ସମସ୍ତ ଅପରାଧ, ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ସାର୍ବଜନୀନ ଉପଦ୍ରବ ଇତ୍ୟାଦି ରୋକିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରୟାସ ହେବା ଉଚିତ ।ଧାରା 50 ରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସିପାହୀ ପଦଠାରୁ ଉପର ପାହ୍ୟାର ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯେକୌଣସି ଅଭିଯୋଗର ତଦନ୍ତ ଏବଂ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କେବଳ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରୁଥିବା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯିବ । ଉପରୋକ୍ତ ଧାରା 53ରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମୟ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି । ଆମେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନ ନେଇ ଧରିନେବୁ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53, ସଂହିତାର ଧାରା 468 ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ ।

ଆମକୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ମନେ ହେଉଛି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ଭାବରେ ଏକ ମାମଲାକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ, ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁ ଅନୁଯାୟୀ ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 21 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ 24 ଘଣ୍ଟା କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ରହିବେ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରେ । ତଲବର ଜବାବରେ ଆବେଦନକାରୀ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା ଦୁର୍ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ ହୋଇଥିଲା । ତଲବର ଜବାବରେ ଆବେଦନକାରୀ ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଅନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିବା ଏବଂ ନିର୍ଯାତନା ଦେବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମ, ସଂହିତା କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରଚଳିତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଏହା କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଅଂଶ ନଥିଲା । କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ଦ୍ୱାରା ଏହା

କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଯାତନା ଦେବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ଥିଲା । ଯଦି ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ବାହ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନରେ ନିଆଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଏହା କହିବା ମଧ୍ୟ କଷ୍ଟକର ଯେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆକସ୍ମିକ ଥିଲା କିମ୍ବା ଆଗକୁ ବଢ଼ିଥିଲା । ଏହା ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ର ସୁବିଧା ପାଇବା ପାଇଁ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ପଡିବ ଯେ ସେ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । କେବଳ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଜାରି ହୋଇଥିବା ତଲବ ମାଧ୍ୟମରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଡକାଯାଇଥିବାରୁ, ତଲବ ପାଳନ କରି ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିବା ଏବଂ ନିର୍ଯାତନା ଦେବାର ଆଚରଣ ତଲବ ଜାରି କରିବାର ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଉପରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଯାହା 'ଅଧୀନ'ରେ ଉତ୍ତରଦାତା କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା କୁହାଯାଏ, ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ମନ୍ଦ ଆଚରଣ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନାହିଁ, ଧାରା 53ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆକର୍ଷିତ ହେବ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ ଅଭିଯୋଗ ହେଉଛି ଯେ ଅବୈଧ ପାତନ ଅଭିଯୋଗର ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ତଲବ ଜାରି କରି ଡକାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତରରଦାତା ଏହାକୁ କେବଳ ତାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବାହାନା ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ତାଙ୍କୁ 'ମାମୂଲ' (ଅବୈଧ ପାରିତୋଷିକ) ଟଙ୍କା ଦେଉଥିବା ଲୋକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିବାରୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ମାଡ଼ ମାରିବା । ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ରାଗ ରଖିଥିଲେ ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କ କ୍ଷମତାର ଅପବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, ତଲବ ଜାରି କରିଥିଲେ, ତାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପରେ ତାଙ୍କୁ ନିର୍ଯାତନା ଦେଇଥିଲେ । ଆଇ.ପି.ସି. ର ଧାରା 341, 342, 363, 364, 506, (ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ) ଏବଂ 307 ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ଘଟାଇଥିବା ପାଇଁ ସେ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଏଗୁଡ଼ିକ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53ର ପ୍ରାବଧାନକୁ ଆକର୍ଷିତ କରେ ନାହିଁ ।

ଏହି ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆମେ ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ, ତାହା ହେଉଛି *ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ଏନ. ଭେନୁଗୋପାଳ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ*, [1964] 3 ଏସସିଆର 742 ରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଏକ ତିନି ଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦ୍ୱାରା ଆମେ ସଶକ୍ତ । ଯେଉଁ ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯାଇଥିଲା ତାହା ଥିଲା ଯେ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସୂଚନା ମିଳିଥିଲା ଯେ ଜଣେ ରମନ୍ନା ଚୋରି ହୋଇଥିବା ଜିନିଷ ପାଇଥିଲେ: ତେଣୁ, ରମନ୍ନାଙ୍କୁ ହେପାଜତକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର 3 ଦିନରୁ କମ୍ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ମୃତଦେହ ଅନେକ କ୍ଷତ ସହିତ ମିଳିଥିଲା । ତାଙ୍କଠାରୁ ସୂଚନା ଆଦାୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରମନ୍ନାଙ୍କୁ ଆଘାତ କରିଥିବା ଅଭିଯୋଗରେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ମାମଲା ରୁଜୁ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଏକ ଅପରାଧ ଚିହ୍ନଟ ଏବଂ ଚୋରି ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତିର ପୁନରୁଦ୍ଧାରକୁ

ହୋଇପାରେ । ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀମାନେ ଯୁକ୍ତି ରଖିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ମାମଲା ତମାଦି ହୋଇଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ତଥ୍ୟର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଏହି ଯୁକ୍ତିର ବିଚାର କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଭାଷା ଅନୁଯାୟୀ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା 53 ର ସୁରକ୍ଷା କେବଳ ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ବରଂ ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତାରିତ, ଯେପରିକି ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଯାହା ଗିରଫ, ସନ୍ଧାନ ଏବଂ ତଦନ୍ତର ଅନେକ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ଆଇନଗୁଡିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସିଟିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ମାମଲା ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡିବ; କିନ୍ତୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଥିଲେ:

> "...... ଯେତେବେଳେ ଏହି ଧାରା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ କି ନୁହେଁ ବୋଲି କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ଏହାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ନ୍ୟାୟାଳୟର କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଏ । ଏହା କରିବା ସମୟରେ ପ୍ରଥମେ କେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଛି ତାହା ଜାଣିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ତା'ପରେ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ ଯେ ପୋଲିସ ଅଧିନିୟମ କିମ୍ବା ପୋଲିସକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ଏପରି କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଛି କି ଯାହା ଅଧୀନରେ ଏହା କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା କରାଯିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ । ଏହି ସମ୍ପର୍କରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ମନେ ରଖିବାକୁ ପଡିବ ଯେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ଏହି କାରଣରୁ ଆଇନର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା 'ଅଧୀନ'ରେ ନୁହେଁ ଯେ ଏହା ଯେଉଁ ସମୟରେ କରାଯାଏ ତାହା ସେହି ସମୟ ସହିତ ମେଳ ଖାଏ ଯେତେବେଳେ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗରେ କିମ୍ବା ଏହା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇନର ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା "ଅଧିନ"ରେ କରାଯାଇଛି ବୋଲି କହିବା ପାଇଁ, ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଆବିଷ୍କାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏପରି ସମ୍ପର୍କର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇନର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆଗକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ମାଡ଼ ମାରିବା କିମ୍ବା ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିବା କାର୍ଯ୍ୟଟି, ଏହା ସତ୍ୟ, ପୋଲିସ୍ ଅଧିକାରୀ ତଦନ୍ତରେ ନିୟୋଜିତ ଥିବା ସମୟରେ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର କ'ଣ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା ତାହା ଦେଖିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଆହତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଠାଇବାର କାର୍ଯ୍ୟ ତଦନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ କିପରି ସମ୍ପର୍କିତ ଥିଲା ତାହା ମଧ୍ୟ କେହି ଦେଖିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏପରି ମତ ପୋଷଣ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ପୋଲିସ ଅଧିକାରୀ ଅପରାଧର ସନ୍ଦେହରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ସହିତ ଯାହା

କରନ୍ତି, ସେହି ସମୟରେ ଯେତେବେଳେ ଉକ୍ତ ଅଧିକାରୀ ସେହି ଅପରାଧର ତଦନ୍ତରେ ନିୟୋଜିତ ଥାଆନ୍ତି, ତାହା ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ସରକାରୀ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳନ ସମୟରେ ହୋଇଥିବା ବୋଲି ଧରି ନିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ । ଏହି ମାମଲାରେ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଉକ୍ତ ନୀତିଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ସହ ସହମତ ହେବା କଷ୍ଟକର ଯେ ଏହି ମାମଲା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53ର ବିବାଦ ମଧ୍ୟରେ ଆସେ ।

ମୌଲୁଦ୍ ଅହମ୍ମଦ ବନାମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ, [1963] Suppl. 2 ଏସ୍.ସି.ଆର୍. 38 ଏବଂ *ଅଜେବ୍ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ଯୋଗିନ୍ଦର ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* ଏ.ଆଇ.ଆର୍. (1968) ଏସ୍.ସି. 1422 ମାମଲାରେ, ଯାହା ପୋଲିସ୍ ଅଧିନିୟମ, 1861ର ଧାରା 42ର ଭାଷାକୁ ସକ୍ରିୟ କରିଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଟି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଆମର ଧ୍ୟାନ ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଭାଷା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ସହିତ ସମାନ ନୁହେଁ, କାରଣ ଏହା "କିମ୍ବା ପୋଲିସ ଉପରେ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ବଳବତ୍ତର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ" ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବହନ କରେ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଏହା "ଏହାଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସାଧାରଣ ପୋଲିସ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ" ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରେ ଏବଂ ତେଣୁ, ସେହି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଥିବା କିମ୍ବା କରାଯିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ନିଜକୁ ସୀମିତ ରଖିଛି । ତେଣୁ, ସେହି ଧାରାକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ପୋଲିସ କ୍ଷମତା ଅଧୀନରେ କରାଯାଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା କିମ୍ବା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବାରେ ଆମର କୌଣସି ଦ୍ୱିଧା ନାହିଁ ଯେ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 53 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ଥିଲା ବୋଲି ଆଧାରରେ ତାହାକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଆମେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ଆଦେଶକୁ ବାତିଲ କରୁଛୁ ଏବଂ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଫଇସଲା ପାଇଁ ମାମଲାଟିକୁ ବିଚାରଣ ଅଦାଲତକୁ ପଠାଉଛୁ । ଆମେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରିପାରିବା ଯେ ଆମେ କେବଳ ଅଭିଯୋଗପତ୍ରରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଛୁ ତେଣୁ, ବିଚାରରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେବାକୁ ଥିବା ତଥ୍ୟ ଉପରେ କୌଣସି ମତାମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛୁ ବୋଲି ଆମକୁ ବୁଝାଯିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଆର୍.ପି. ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:
ସୁବୋଧ ରାଉତ,
ଉପବିଭାଗ ଅଧିକାରୀ (ଅନୁବାଦ),
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।